

Завдання

**II етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені П.Яцика
(для учнів 5 класу)**

14.11.2015

1. Складіть казку-«салат» із казок «Червона Шапочка», «Кіт у чоботях», «Попелюшка», «Лисичка і Журавель», «Котик та Півник».

12 балів

2. Складіть три речення, у яких іменник *край* стояв би в різних відмінках. Використайте відмінкові форми цього слова в однині. У кожному реченні над контрольним словом позначте відмінок, у якому воно вжите.

6 балів

3. Доберіть слова–синоніми до фразеологізмів.

Байдики бити; правити теревені; одним махом; як дві краплі води; тримати язик за зубами; з хвилини на хвилину; сон рябої кобили; наганяти страх; без ножа різати; байдики бити.

5 балів

4. Спишіть слова, вставляючи, де потрібно, апостроф чи м'який знак.

Б...юро, п...єдестал, інтерв...ю, суб...єкт, П...єр, кур...єр, павіл...йон, ін...єкція, Г...юго, б...юджет, він...єтка, міл...йонер, Х...юстон, М...юнхен, Монтеск...є.

3 бали

5. За домашнє завдання Сергій отримав двійку. Він неправильно переніс слова. «Як же так! – дивувався хлопчик. – Чому ж двійка?». Ось як Сергій зробив переноси:

О-зеро, май-оріти, олі-я, горді-сть, сонн-ий, дор-ога, виход-жу, ро-ззява, хи-ст, сл-ужбовець.

Укладіть і запишіть короткі орфографічні поради для хлопчика, виправивши помилки в його роботі.

8 балів

6. Поставте наголос у словах, як того вимагає орфоепія.

Видання, вимова, вірші, ознака, рукопис, помилки, приятель, подруга, дочка, олень, статуя, роблю, виразний, черговий, одинадцять, читання, писання, завдання, запитання, поняття.

5 балів

Завдання

**II етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені П.Яцика
(для учнів 6 класу)**

14.11.2015

1. Напишіть казку за поданим зачином.

Жили-були на світі фарби. Кожна мала свій характер і вдачу...

12 балів

2. Складіть три речення, у кожному з яких були б наявні відомі Вам головні та другорядні члени. Усі члени речення відповідно підкресліть.

6 балів

3. Доберіть слова-антоніми до фразеологізмів.

Байдики бити; піти з торбами; не близький світ; співати дифірамби; ні пари з вуст; як кіт наплакав; лясси точити; брати в голову; дати гарбуза; піти вгору; хоч греблю гати; стоїть як укопаний.

6 балів

4. Узгодьте числівники з іменниками. Утворіть словосполучення, розкривши дужки. Числа запишіть словами.

Бачу (3, дівчина); зустрічаємо (4, болгарин); на фермі (742, теля) і (43, лоша); купив (2, плоскогубці); відремонтувати (10, двері); купив (1, чобіт); на скелі (6, орля); збудували (7, дитячі садочки); проголосувало (4673, громадянин); важить (1,25, тонна).

5 балів

5. Відредагуйте словосполучення.

Два гектара землі; нікому і в голову не приходило; прочитано багато доповідів; написати жалобу; жильці будинку; завідувач відділом; по заказу; закупка продуктів; засоби масових інформацій; здача іспитів.

5 балів

6. Запишіть слова, уникаючи помилок. Обґрунтуйте свій вибір. (Підказка: помилки є не в усіх словах).

Прим'єра, препарат, премудрий, привеселий, предобрити, премудрість, прірва, преміський, беспечний, зписати, сфальшивити, зхитрувати, россадити, збігти, зпитати, розтлумачити, великий, бреніти.

6 балів

Завдання

II етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені П.Яцика (для учнів 7 класу)

14.11.2015

1. Продовжіть оповідання, пояснивши Мишкові слова дідуся. У тексті використайте подані займенники: хто, ця, вся, дехто, будь-хто, який, чомусь.

Зелена аптека

Мишко з дідусем часто бувають у лісі. Дідусь розбирається у травах і квітах.

Одного разу він сказав онуку, що ліс – це зелена аптека. І цим дуже здивував Мишка. Аптека? Чому? – запитав хлопчик...

12 балів

2. За допомогою опорних слів, зашифрованих у висловах, запишіть відомі українські фразеологізми, поясніть їх.

Зразок. Стійких людей ним не виманиш – калач; не заманити калачем.

1. *Дерев'яне знаряддя, яке можна обробляти на голові у впертого.*

2. *Батьки сподіваються, що їхні діти мають цю Божу частинку.*

3. *Улюблене кухонне знаряддя підступних людей.*

4. *До чого п'яте колесо є зовсім зайвим?*

5. *Що загрибають чужими руками?*

5 балів

3. Запишіть слова, знявши ризик.

Людино/люб, старо/слов'янський, високо/авторитетний, суспільно/корисний, рано/вранці, авіа/завод, кіно/картина, діаметрально/протилежний, жовто/гарячий, мовно/літературний, пів/міста, пів/ями, пів/України, відео/тека, чітко/окреслений, північно/західний, праце/здатний, суспільно/необхідний, батько/мати, не/сьогодні/завтра.

5 балів

4. Відредагуйте речення та словосполучення і запишіть правильну відповідь.

Учителі підтримали ідею школярів; розказував про цю історію; під час канікулів; хворий грипом; малювати кісточкою; смачна клубніка; дитячі коньки; багатий добром; листки з книжок; гарні обої.

5 балів

5. Запишіть слова-відгадки.

1. *Працівник аптеки – ...* . 2. *Синонім слова пасічник – ...* . 3. *Книжка для початкового навчання грамоти – ...* . 4. *Людина, яка вирощує виноград, – ...* . 5. *Співорітник газети – ...* . 6. *Оповідач, автор казок – ...* . 7. *Робітник, що готує їжу, – ...* . 8. *Учень загальноосвітньої школи – ...* .

4 бали

6. Утворіть дієприкметники від дієслів, уведіть їх у словосполучення.

Тремтіти, змарніти, зів'янути, підсилити, узагальнювати, обвиснути, пожовкнути, осісти, кипіти, розвивати.

6 балів

Завдання

**II етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені П. Яцика
(для учнів 8 класу)**

14.11.2015

1. Складіть оповідання та тему «Чим життя дорослих відрізняється від життя дітей?» У тексті використайте фразеологізми, неповні речення і речення з однорідними членами.

12 балів

2. Поставте іменники в кличному відмінку однини.

Любов Анатоліївна, душа, круча, воля, Ілля Іванович, Ігор Михайлович, Нінель Степанівна, чоловік, Наталія Олексіївна, Сава, Лука Романович, матуся, господар, Софія, дружина, Олег.

4 бали

3. Провідмініяйте числівники. Визначте їх розряд за значенням і морфологічним складом.

1958, 40, 2340, 10, 1253, $\frac{3}{4}$, 100.

7 балів

4. Запишіть фразеологізми, вписавши замість крапок потрібне слово. За якою морфологічною ознакою об'єднані всі вставлені слова? Поясніть значення чотирьох фразеологізмів (на вибір).

1. ... мов рак. 2. ... як вовк. 3. ... мов лев. 4. ... як погода. 5. ... мов миша. 6. ... як сибірський валянок. 7. ... як жаба. 8. ... як сльоза. 9. ... як пух. 10. ... як бджола.

9 балів

5. Випишіть тільки прикметники.

Легкий, побілений, зварений, іскристий, засіяний, чистий, уважний, важко, всякий, високий, інший, кожний, низький, енергійний, пом'якшити, волелюбний, оранжевий, ласкавий, вивчений, високо, іржавий, дивний, самотійно, переварити, новий, іграшковий, засіяний, зважений, ігривий, найперший, заспівати, посолений, овочевий, прислухатися, чарівний, позеленілий, ідеальний.

Ключ. Із перших букв кожного слова прочитайте і запишіть назву поезії Т.Шевченка періоду заслання.

5 балів

6. Запишіть прислівники відповідно до норм правопису.

До/тла, у/сто/крат, без/пуття, без/угаву, на/споді, до/крихти, хоч/не/хоч, на/показ, на/виліт, с/нід/лоба, у/брід, що/вечора, о/бі/руч, чим/дуж, з/краю/вкрай, хто/з/на/як.

4 бали

Завдання

II етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені П. Яцика (для учнів 9 класу)

14.11.2015

1. За поданим початком напишіть міні-твір за темою «До батьків по розум».

Пошанування до старших, до батьків вважалося у народі рисою, притаманною кожній порядній, вихованій людині. Навчаючи дітей поважати старших, розповідали їм різні історії, казки ...

12 балів

2. Спишіть текст, поставивши, де потрібно, пропущені літери, відкриваючи дужки. Поставте розділові знаки. Зробіть синтаксичний розбір підкресленого речення.

Мовці н(...)коли н(...)пови(...)і забувати про культуру спілкува(...)я етикетніст(...) мовле(...)євої поведінки уміти ві(...)чувати співрозмовника встановлювати зворот(...)ий зв'язок передусім даючи людині змогу висловитися. В ідеалі спілкува(...)я має бути підпорядковане правилам доброго тону пошанува(...)ю чужої і власної гідності.

9 балів

3. Розкрийте дужки, написавши слова разом, окремо або через дефіс. Поясніть правопис.

*Мінерало(метало)кераміка, (хлібо)постачання, (само)критика,
(пів)сферичний, (напів)розчинний, (пів)десертної ложки, (плакун)трава,
(контр)революція, (зелен)сад, (сі)бемоль, (різко)окреслений,
(генерал)лейтенантський.*

6 балів

4. Запишіть у формі родового й орудного відмінків числівники.

Семеро, обидва, дві других, багато, шостий, кільканадцять.

6 балів

5. Запишіть числівники словами, узгодивши з іменниками.

*456 (гривня), 53,1 (гектар), 986 (тонна), 25,3 (кіловат), ½ (діжка), 1,5 (ящик),
0,4 (тонна), 4 (острів), 5 (дно), 11 (лютий), 93 (асистент), 59 (кілометр),
1253 (центнер), 59/65 (літр), 23 (харків'ян), 8,5 (відро).*

4 бали

6. Доберіть українські відповідники до слів іншомовного походження.

*Генерація, асиміляція, автентичний, сакральний, раритетний, ідентичний,
адаптація, альтернатива.*

4 бали

Завдання

II етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені П.Яцика (для учнів 10 класу)

14.11.2015

1. Прочитайте речення. Чи можна вжити в них фразеологізми вважати українськими? Які українські фразеологізми відповідають калькованим тут російським? Запишіть їх, поясніть значення.

1. Я римую і римую, тільки в розум не візьму я, де знайти потрібне слово? Я його шукаю знову. 2. Стоколос тікав од слави, як міг, але вона ступала за ним по п'ятах, завдаючи багато прикроців, зайвої метушині, забираючи вільний час. 3. А ти й губи розкатав. Очки тобі Кузя втирає, хіба неясно? На обидва ока. Ужє легко не випустить – ти у них на короткому повідку. Оброблений і по руках і по ногах сповитий. 4. Російськомовна газета навчає читачів забувати українську мову. Додам, що лихий приклад – заразний. (З газети.)

8 балів

2. Перепишіть іменники II відміни чоловічого роду, поставивши їх у родовому відмінку однини. Погрупуйте слова за правописними нормами.

Брат, автобус, відмінок, метр, Київ, ансамбль, біль, стиль, мрамур, Крим, ведмідь, стілець, іменник, тиждень, Рим, хор, страх, жанр, азот, Донбас.

6 балів

3. Складіть за схемою речення так, щоб коли функціонувало в ролі сполучника, як і що – у ролі сполучних слів.

(Коли...), [...(що...),..., (що...),...], (як...).

Виконайте синтаксичний розбір (підкресліть члени речення, дайте загальну характеристику всій конструкції й компонентам як простим реченням).

8 балів

4. Прочитайте текст юної авторки, складений зі слів, що починаються з однієї літери.

Біль бандуриста

Біля білої берези, біля барвистого берега блакитної Бистриці блукає бородань.

Борода, брови були білі-білі.

Брав бородатий бандуру, бурмотів, бубнів, брови бурмосив. Бандура болісно бриніла.

Багато бачив бандурист від батьків бідних, братів босих.

Боротися! Безстрашно, безперервно боротися! Благати благословення Божого...

– Боже! Бачиш – боса Батьківщина? Бо брат бив брата, батько – батька! Боже! Біль безжалісний, багрянний! Боже, буде багата будучина Батьківщини? Буде!

Складіть текст, також використовуючи слова, що починаються з однієї літери.

12 балів

5. Розкрийте дужки, написавши слова разом, окремо або через дефіс. Поясніть правопис.

Мінерало(метало)кераміка, (хлібо)постачання, (само)критика, (нів)сферичний, (напів)розчинний, (нів)десертної ложки, (плакун)трава, (контр)революція, (зелен)сад, (сі)бемоль, (різко)окреслений, (генерал)лейтенантський.

5 балів

6. Запишіть числівники словами, узгодивши з іменниками.

456 (гривня), 53,1 (гектар), 986 (тонна), 25,3 (кіловат), ½ (діжка), 1,5 (ящик), 0,4 (тонна), 4 (острів), 5 (дно), 11 (лютий), 93 (асистент), 59 (кілометр), 1253 (центнер), 59/65 (літр), 23 (харків'ян), 8,5 (відро).

4 бали

Завдання

II етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені П. Яцика (для учнів 11 класу)

14.11.2015

1. Напишіть висловлення, довівши або спростувавши думку О.Сизоненка: «Ми народилися, щоб... зносити все, що нам випадає. І горе – теж. Бо скільки б його не було, радості завжди більше... Воно щедре, воно й невблаганне, наше життя».

12 балів

2. Укладіть короткий відгук (1 стор.) на самостійно прочитану книгу сучасного письменника або переглянутий художній фільм за планом:

- 1) Назва, автор.
- 2) Жанрова своєрідність твору або майстерність постановки фільму.
- 3) Актуальність теми.
- 4) Провідна думка.
- 5) Загальне враження від прочитаного твору чи переглянутого кінофільму.

10 балів

3. Спишіть, ставлячи пропущені розділові знаки. Підкресліть члени речення, визначте вид речення, накресліть схему.

Жайворонок співав аж луна йшла під блакитне небо а в лісі слухав того співу первоцвіт і здійнявши догори мов руки два зелені листочки та схиливши білу головку неначе дякував золотому сонечку що воно йому першому дало спроможність побачити веселе свято весни (М.Коцюбинський).

7 балів

4. Запишіть слова правильно.

Комета Галлея, Лауреат Державної премії, автомобіль Таврія, північна Буковина, декларація прав людини, Народний артист, Король Іспанії, Маршал авіації, спілка художників України, Будинок культури, постанова Кабінету Міністрів України, Всесвітня рада Миру, восьме березня, тичинине слово, палац спорту, сузір'я великої Ведмедиці, художній театр, Полтавський Національний Педагогічний університет ім.В.Г.Короленка, орден Мати-героїня, київські дівчата, Дніпровські кручі.

5 балів

5. Поясніть значення фразеологізмів:

1. Думки колесом заходили.
2. Шукати вітра в полі.
3. Як макогін на ночви.
4. Закрутити веремію.
5. На комариному салі.
6. З ма́ком і з та́ком.

6 балів

6. До іншомовних слів доберіть українські відповідники (слова або словосполучення).

Спіч, електорат, нонсенс, консенсус, вояж, елітний, ностальгія, інтонація, інспіратор, парадокс, імпазантний, генерація, пролонгація, фюзеляж, моніторинг, клерк, дайджест, альтруїст, гільдія, ідеал, шасі, б'єф, кювет, новація.

6 балів